

Sygn. akt VI Ga 249/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Beata Hass – Kloc (spr.)

SO Anna Harmata

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2014 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: T.

w W.

przeciwko: T. (1)

w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie

V Wydziału Gospodarczego z dnia 23 kwietnia 2014 r., sygn. akt V GC 785/13

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda T.

w W. na rzecz pozwanego T. (1)

(...) w W. kwotę 1.200 zł

(jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI Ga 249/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 października 2014r.

Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2014r oddalił powództwo wniesione przez T.w W. przeciwko T. (1)w W. o zapłatę kwoty 11.151,04 zł wraz ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu i kosztami procesu (pkt.I); zaś w pkt. II zasądził od powoda na rzecz pozwanego koszty procesu w kwocie 2.417,00 zł.

W uzasadnieniu powyższego podał że powód domagał się

zasądzenia od pozwanego T. (1)w W. kwoty 11.151,04 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. Na uzasadnienie powyższego powód podniósł, że

w dniu 19 czerwca 2012 r. podczas wykonywania na łuku drogi manewru wymijania z tirem mocny podmuch wiatru spowodował otwarcie się pokrywy silnika pojazdu marki (...) nr rej. (...) powodując uszkodzenie pokrywy silnika, błotników prawego

i lewego, przedniej szyby i dachu. Uszkodzony pojazd, stanowiący własność powoda, ubezpieczony był w zakresie autocasco u pozwanego, Zdaniem powoda zdarzenie to było objęte zakresem ubezpieczenia po myśli § 3 ust. 1 pkt 5 Ogólnych Warunków Ubezpieczenia autocasco, jako że szkoda w pojeździe powstała na skutek uderzenia fali powietrza powstałej przy wykonywaniu manewru wymijania z samochodem ciężarowym, zaś podmuch wiatru zalicza się do otwartego katalogu „innych sił przyrody”. Pozwany odmówił przyjęcia odpowiedzialności wskazując, że szkoda powstała na skutek samoczynnego otwarcia się pokrywy silnika.

Następnie Sąd Rejonowy przedstawił stanowisko pozwanego zaprezentowane w sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty pozwany, który zakwestionował pogląd powoda, iż podmuch spowodowany wymijaniem się samochodów stanowi „inną siłę przyrody”, jako że określenie to dotyczy innych zdarzeń nie wymienionych w § 3 pkt 1 ust. 5 OWU, a spowodowanych w sposób naturalny przez działające siły przyrody, czego nie da się powiedzieć o podmuchu pochodzącym od innego przejeżdżającego pojazdu. Ponadto pozwany zarzucił, że nawet przyjmując za wiarygodne okoliczności powstania szkody, to przy sprawnych zamkniętych w sposób prawidłowy zaczepach maski silnika, która przylega ściśle do uszczelki, jest niemożliwe, aby doszło do jej otwarcia na skutek podmuchu przejeżdżającego obok samochodu. Pozwany zarzucił także, że dochodzona kwota jest wygórowana, jako że w aktach szkody zalega kosztorys sporządzony przez ubezpieczyciela, opiewający na znacznie niższą kwotę, co do którego to kosztorysu powód nie wnosił żadnych zastrzeżeń. Na koniec podniósł nadto, że powód jest płatnikiem podatku VAT, więc nie jest zasadne żądanie pozwu w zakresie obejmującym zwrot podatku VAT.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał dotychczasowe wnioski i twierdzenia oraz ustosunkował się do wniosków, twierdzeń i zarzutów strony przeciwnej.

W ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 6 marca 2012 r. strony sporu zawarły umowę ubezpieczenia autocasco pojazdu marki (...) nr rej. (...) na okres od dnia 18 marca 2012 r. do dnia 17 marca 2013 r. (okoliczność bezsporna, wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia, k.106-108). W ramach Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, ochroną ubezpieczeniową objęte były szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu, utracie pojazdu lub/i jego wyposażenia, zaistniałe w okresie ubezpieczenia, wskutek następujących zdarzeń:

- 1) wypadku,
- 2) uszkodzenia przez osoby trzecie,
- 3) kradzieży,
- 4) pożaru, wybuchu, osmalenia,
- 5) huraganu, gradu, uderzenia pioruna, powodzi, osuwania się lub zapadania ziemi, lawiny lub innych sił przyrody,
- 6) nagłego działania czynnika termicznego lub chemicznego pochodzącego z zewnątrz pojazdu,
- 7) utraty bądź zniszczenia kluczyków lub innych urządzeń służących do otwierania lub uruchomienia pojazdu,
- 8) uszkodzenia wnętrza pojazdu przez osoby, których przewóz wymagany był potrzeba udzielania pomocy medycznej.

Ponadto podał, że według § 1 pkt 28 owu "wypadkiem" strony określiły m.in. wypadek drogowy przy współudziale innych pojazdów lub uczestników ruchu drogowego.

Natomiast w § 4 strony określiły wyłączenia odpowiedzialności: ochrona ubezpieczeniowa nie obejmowała m.in. szkód powstałych z przyczyn eksploatacyjnych, wskutek wykonywania napraw, konserwacji pojazdu, niewłaściwego załadowania pojazdu, wyładowania pojazdu, transportowania ładunku w pojeździe lub bagażu, wykorzystywania pojazdu niezgodnie z jego przeznaczeniem oraz szkód związanych z wadą wykonania pojazdu oraz nieprawidłową naprawą, montażem, demontażem wyposażenia pojazdu.

Następnie podniósł, że w dniu 19 czerwca 2012 r. na drodze w okolicach S. doszło do zdarzenia drogowego, w czasie którego podczas wykonywania na łuku drogi manewru wymijania samochodu (...) nr rej. (...) z nieznanym zespołem pojazdów typu TIR przy wyniku z tego powodu podmuchu wiatru nastąpiło otwarcie się pokrywy komory silnika pojazdu marki (...), która podniosła się do góry i uderzyła w szybę czołową i dach pojazdu. W wyniku tego uszkodzeniu uległa pokrywa komory silnika z zawiasami, szyba czołowa, błotniki przednie, dach w przedniej części.

W związku z tym powód zgłosił szkodę pozwanemu w wysokości objętej pozwem z tytułu kosztów naprawy uszkodzeń. Ubezpieczyciel odmówił jednak przyjęcia odpowiedzialności za powstałą szkodę, uzasadniając to samoczynnym otwarciem się pokrywy silnika, jako zdarzeniem nieobjętym ochroną ubezpieczeniową – i to jak podał Sąd Rejonowy była okoliczność bezsporna.

Sąd Rejonowy ustalił, że przyczyną otwarcia pokrywy maski silnika(...) nr rej. (...) było niewłaściwe funkcjonowanie mechanizmu zabezpieczającego pokrywę komory silnika przed odemknięciem i niekontrolowanym otwarciem pokrywy. Podał, że zamknięciu pokrywy dźwignia nie została przez sprężynę przesunięta w takie położenie, żeby dobrze zablokować pokrywę, tylko została w położeniu takim, jak do otwierania pokrywy. Z tego powodu pokrywa dociśnięta do nadwozia przez osobę zamykająca była zablokowana częściowo przez element zatrzasku ze sprężyną. Podniósł, że mechanizm zamykania i blokowania pokrywy komory silnika nie był konserwowany, brak było smaru, posiadał widoczne naloty korozji. Stwierdził, że przy sprawnie działającej blokadzie pokrywy komory silnika nie było możliwe otwarcie się pokrywy z powodu podmuchu powietrza, jaki wystąpił przy wymijaniu się pojazdu z zespołem pojazdów. Zdaniem Sądu Rejonowego do takiego otwarcia mogłoby dojść w każdych okolicznościach, a nie tylko na skutek podmuchu wiatru, bowiem nie było sprawnie działającego na skutek błędów konserwacyjnych zaczepu pokrywy silnika. Dźwignia, która służy do zablokowania pokrywy, funkcjonowała nieprawidłowo i nie zabezpieczała właściwie pokrywę przed otwarciem, dlatego też pokrywa otworzyła się w czasie wymijania samochodu (...)z zespołem pojazdów.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy podał, że powódT.w W. jest zarejestrowany w Urzędzie Skarbowym jako czynny podatnik podatku od towarów i usług.

Na koniec tej części uzasadnienia Sąd Rejonowy odniósł się do oceny dowodów, które stanowiły podstawę powyższych ustaleń faktycznych wskazując, że zasługują one na uwzględnienie z przyczyn tam konkretnie podanych; podał także szczegółowo dlaczego oddalił pozostałe wnioski dowodowe.

W rozważaniach prawnych Sąd Rejonowy stwierdził, że spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do interpretacji postanowień Ogólnych Warunków Ubezpieczenia pojazdów – Autocasco, w zakresie określonym w § 3 ust. 1 pkt. 5 OWU podstawy odpowiedzialności ubezpieczyciela za powstałą szkodę.

W związku z tym podał, że w myśl § 3 ust. 1 pkt. 5 ochroną ubezpieczeniową są objęte szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu, utracie pojazdu lub/i jego wyposażenia, zaistniałe w okresie ubezpieczenia, wskutek huraganu, gradu, uderzenia pioruna, powodzi, osuwania się lub zapadania ziemi, lawiny lub innych sił przyrody.

Następnie odniósł się do treści art. 12 ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U.2013.950 j. t.) zgodnie z którym ogólne warunki ubezpieczenia oraz umowa ubezpieczenia powinny być sformułowane jednoznacznie i w sposób zrozumiały.

Wskazał, że w myśl art. 12 ust. 4 ustawy postanowienia sformułowane niejednoznacznie interpretuje się na korzyść ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Zdaniem Sądu Rejonowego powołany przepis nakazuje interpretację niejednoznacznie sformułowanych ogólnych warunków ubezpieczenia na korzyść ubezpieczającego. Dokonując zatem wykładni powołanego postanowienia OWU, należy uznać, w ocenie tego Sądu, za zasadne stanowisko powoda, iż podmuch wiatru pochodzący od innego przejeżdżającego pojazdu stanowi „inną siłę przyrody”. Jest to bowiem „wiatr”, ten zaś to „siła przyrody” i nie ma znaczenia, że źródłem powstania tego „wiatru” (podmuchu powietrza) jest jakiś przedmiot. Tym samym podmuch wiatru spowodowany wymijaniem się pojazdów stanowi również zjawisko przyrodnicze, a tym samym szkoda zaistniała wskutek tego podmuchu podlega naprawie. Ponadto okoliczności sprawy, jak podał Sąd Rejonowy stanowią „wypadek” wedle definicji zaprezentowanej w ustaleniach faktycznych, w związku z cyt. przepisem art. 12. 3 Ustawy (...), bowiem mieszczą się w dyspozycji § 1 pkt. 28 owu.

Następnie Sąd I instancji stwierdził, iż strony umownie określiły przypadki wyłączeń odpowiedzialności z tytułu AC i skoro wedle § 4 pkt. 12 odpowiedzialność pozwanego jako ubezpieczyciela została wyłączona w przypadku szkód związanych z wadą wykonania pojazdu oraz nieprawidłową naprawą, montażem, demontażem wyposażenia pojazdu, to otwarcie się pokrywy silnika, którego przyczyną nie był podmuch wiatru, lecz nienależyta konserwacja pojazdu przed korozją (do otwarcia nie doszłoby, gdyby nie mechanizm był prawidłowo konserwowany) to – w ocenie tego Sądu - wypełnia dyspozycję tego wyłączenia. Innymi słowy, podkreślił Sąd Rejonowy, w okolicznościach tej sprawy nie zachodził wypadek ubezpieczeniowy określony w pkt. 1, 2 i 5 owu. Postępowanie dowodowe wykazało w ocenie tego Sądu, że przyczyną otwarcia kłapy była niewłaściwa konserwacja zaczepu, która doprowadziła do wystąpienia korozji i jego uszkodzenia, a nie pęd powietrza spowodowany wymijaniem się samochodów. Biegły w opinii wskazał widoczne naloty korozji i brak śladów smarowania mechanizmu, co było przyczyną niewłaściwego funkcjonowania mechanizmu zabezpieczającego pokrywę komory silnika przed odemknięciem i niekontrolowanym otwarciem. Powyższe nieprawidłowości nie zostały wyeliminowane w drodze czynności serwisowych pojazdu. Jak podniósł Sąd Rejonowy faktura nr (...) nie wymieniała czynności polegających na konserwacji mechanizmu zamka pokrywy silnika. Tym samym odpowiedzialność pozwanego za powstałą szkodę jest

-zdaniem Sądu Rejonowego - wyłączona na podstawie § 4 pkt. 12 OWU.

Następnie Sąd I instancji dokonał przełożenia powyższego na grunt przepisów kodeksu cywilnego i stwierdził, że podmuch wiatru spowodowany wymijaniem się samochodów w tych okolicznościach sprawy nie pozostawał w adekwatnym związku przyczynowym z otwarciem się pokrywy. Nie jest to, w jego ocenie, adekwatny związek przyczynowy, bowiem nie było normalnym następstwem silnego podmuchu wiatru samoistne otwarcie się pokrywy silnika samochodu. Normalnym następstwem otwarcia się pokrywy było jej nieprawidłowe funkcjonowanie, a w tym wypadku niewłaściwie prowadzone czynności serwisowania i kontroli stanu mechanizmu.

Z tych też względów wobec braku adekwatnego związku przyczynowego między podmuchem wiatru, spowodowanym przejeżdżającym tirem, a otwarciem się pokrywy (art. 361 § 1 kc) i wyczerpania tym samym dyspozycji umownego wyłączenia odpowiedzialności z § 4 pkt. 12 owu, powództwo o zapłatę odszkodowania podlegało oddaleniu na podstawie art. 805 § 1 kc.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 kc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości powód zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 361 kc poprzez jego błędne zastosowanie polegające na uznaniu, iż siła przyrody w postaci podmuchu wiatru nie pozostawała w adekwatnym związku przyczynowym ze szkodą; art. 805 kc w zw. z art. 4 pkt.12 ogólnych warunków ubezpieczenia poprzez ich błędne zastosowanie polegające na uznaniu, iż szkoda powstała wskutek okoliczności powodujących wyłączenie odpowiedzialności pozwanego; oraz naruszenia przepisów postępowania, a to: art. 233 kpc poprzez

dowolną , a nie swobodną ocenę dowodów w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego polegające na uznaniu , iż podmuch wiatru nie miał wpływ na otwarcie się pokrywy silnika.

Opierając się na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie kwoty 11.151,04 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje ; ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W pisemnych motywach powyższego podał ,że teza zaprezentowana przez biegłego, że wadliwie działał jeden z elementów zabezpieczenia pokrywy silnika nie znajduje uzasadnienia w materiale dowodowym sprawy ; szczególnie ,że brak takiego stwierdzenia w protokole oględzin pojazdu dokonany przez pozwanego. Ponadto w jego ocenie warunkiem sine qua non otwarcia maski był podmuch wiatru , bo gdyby nie on to nie doszłoby do otwarcia pokrywy silnika co znajduje potwierdzenie w zeznaniach świadków ,że w czasie eksploatacji pojazdu w normalnych warunkach drogowych nie doszło do otwarcia pokrywy i nie wystąpiły żadne okoliczności na to wskazujące.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów procesu za postępowanie apelacyjne, odnosząc się do poszczególnych zarzutów apelacji, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w całości aprobuje ustalenia Sądu Rejonowego i poczynione w oparciu o nie rozważania prawne , które przyjmuje jako własne.

Przechodząc do poszczególnych zarzutów podniesionych w apelacji należy podnieść, że normalny związek przyczynowy pełni w prawie cywilnym funkcję przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej. W tym ujęciu dla powstania odpowiedzialności odszkodowawczej adekwatny związek przyczynowy winien łączyć zdarzenie z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy z szkodą. Związek przyczynowy wyznacza ponadto granice odpowiedzialności w tym sensie ,że zobowiązany ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa swego postępowania lub zdarzeń z którym ustawa łączy jego obowiązek odszkodowawczy. Poza tym istnienie związku przyczynowego jako kategorii obiektywnej łączącej z sobą przyczynę i skutek jest determinowane określonymi okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy i dlatego istnienie związku przyczynowego bada się w okolicznościach konkretnej sprawy (por. wyrok SN z dnia 8.12.2005r, III CK 298/05, wyrok SN z dnia 28.11.2008r, V CSK 281/08). Ważne również jest to dla teorii adekwatnego związku przyczynowego charakterystyczne jest to ,że wśród wszelkich warunków nastąpienia szkody przypisuje ona prawną doniosłość tylko tym , które zwiększają możliwość (prawdopodobieństwo) nastąpienia badanego skutku.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt mniejszej sprawy należy stwierdzić ,że wbrew zarzutom podniesionym w apelacji, że biegły w ustnej opinii na rozprawie w dniu 9.04.2014r. podał , iż „ podmuch spowodowany wymijającymi się samochodami , w tym z tirem nie mógł spowodować otwarcia pokrywy przy sprawnym mechanizmie”

To stwierdzenie można uznać za kwintesencję okoliczności , które Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o dowód z opinii biegłego. Z niego można wyprowadzić wniosek ,że do nagłego otwarcia pokrywy silnika doszło w skutek nieprawidłowego działania mechanizmu zamykającego , która została wywołana niewłaściwie dokonywanymi naprawami i czynnościami serwisowymi , które doprowadziły do powstania korozji i uszkodzenia zamka komory silnika Powyższe powoduje ,iż nie można przyjąć naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 361 kc i 805 kc.

Stanowisko skarżącego ,że biegły wydał opinię bez oględzin przedmiotowego pojazdu i tym samym brak jest dowodów ,że mechanizm blokowania i zamykania pokrywy komory silnika nie działał prawidłowo jest nieuzasadnione.

Po pierwsze biegły działał w granicach zlecenia wyznaczonych Postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 04.10.2013r , a po drugie powód nie składał wniosku o uzupełnienie opinii lub o przeprowadzenie opinii przez innego biegłego. W związku z tym należy podzielić ocenę dokonaną przez Sąd Rejonowy w zakresie mocy dowodowej opinii biegłego i

stwierdzić ,że apelujący nie podważył jej treści i wiarygodności w złożonym środku zaskarżenia co prowadzi do braku uznania zasadności zarzutu naruszenia art. 233 kpc. Powyższego nie może zmienić okoliczność ,że pozwany dokonując oględzin uszkodzeń przedmiotowego pojazdu nie podał ,że ten element działał wadliwie i w związku z tym można wnioskować ,iż nie stwierdził on nieprawidłowości w działaniu zamka. W ocenie Sądu Okręgowego jest to zbyt daleko idący wniosek w zakresie oceny treści protokołu szkody , który z swej istoty dotyczy oględzin pojazdu pod kątem powstałych uszkodzeń, a nie badania poprawności działania wszystkich mechanizmów danego pojazdu.

W tych okolicznościach brak było podstaw do przyjęcia , iż apelacja powoda zasługuje na uwzględnienie , a co za tym należało ją oddalić po myśli art. 385 kpc.

Orzeczenie o kosztach procesu znajduje uzasadnienie w art. 98 par 1 i 3 kpc oraz art. 99 kpc i 108 kpc.